Dosarul nr. 4r-4546/24 Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
4-24082141-02-4r-25102024 Judecător: Eugeniu BEŞELEA

**D E C I Z I E**
**în numele Legii**

**12 august 2026** **mun. Chișinău**

**COLEGIUL PENAL AL CURȚII DE APEL CENTRU**
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător Andrei CAZACICOV
Judecătorii Mihail PROCA și Vitalie BUDECI

a examinat în ordine de recurs, fără prezența părților, recursul declarat de către agentul constatator Eugeniu ROTUNDU împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-2679/2024 din 19 septembrie 2024, în cauza contravențională intentată prin Procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 450122 din 08.07.2024, adoptate în privința lui **MANOLI Radu** în temeiul art.242 alin.(1) Cod contravențional.

***Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:***
*în procedura instanței de fond, din 24.07.2024 până la 19.09.2024;*
*în Curtea de Apel Centru, din 25.10.2024 până la 12.08.2026.*
***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

Verificând legalitatea Hotărârii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

**A C O N S T A T A T :**

1. Prin procesul-verbal cu privire la contravenție şi decizia de sancționare seria/nr. MAI06 450122 din 08.07.2024, MANOLI Radu, a fost recunoscut vinovat de săvârșirea contravenției prevăzute de art.242 alin.(1) Cod contravențional şi sancționat, cu amendă în mărime de 18 unități convenționale, ceea ce constituie 900 (nouă sute) lei și 5 puncte de penalizare.

Prin procesul-verbal cu privire la contravenție ante menționat, s-a constatat că la 08.07.2024, ora 10:00, MANOLI Radu, deplasându-se cu a/m de model**********, nu a manifestat prudență sporită la trafic, astfel în momentul schimbării direcției de mers, nu s-a asigurat că această manevră va fi executată în siguranță, ca rezultat a tamponat vehiculul de model BMW cu n/î *****condus de cetățeanul MALEARENCO Artemie.

Decizia de sancționare sus menționată a fost contestată de către contravenient, care solicită admiterea contestației cu anularea deciziei de sancționare și încetarea procesului contravențional în privința contravenientului.

În motivarea cerințelor sale contravenientul a invocat că în circumstanțele de timp și loc indicate în procesul-verbal cu privire la contravenție, MANOLI Radu, se deplasa cu automobilul de model *****, unde pe bd. *****din direcția *****către sectorul Râșcani, la un moment dat i-a fost întretăiată direcția de mers de către automobilul de marca ***** cu n/î *****care avea un comportament agresiv în trafic prin derapări controlate și frânări bruște, care de câteva ori la făcut să frâneze brusc creând situații de accident. La cercul de lângă bd. *****și str. ***** această mașină a încercat a se eschiva de regulament și a încercat să facă depășirea peste linia continuă în timp ce automobilul său staționa, la observația făcută de către el peste fereastră el a înaintat lovindu-i mașina în partea stângă în ușă, blocându-l intenționat și apelând poliția. Până la sosirea echipajului de poliție, a refuzat să miște automobilul pentru a fi clară intenția șoferului *****. Trecând pe alături un alt echipaj de poliție i s-a reproșat că blochează traficul și să mute automobilele că el le va marca cu vopsea. La sosirea echipajului, și după schema făcută cu vopsirea carosabilului nu au putut să demonstreze vina șoferului *****, chiar dacă a menționat că are poze cum stăteau automobilele și că în mașină se afla cet. MANOLI Liubovi a.n.*****care a fost martor la accident și nefiind audiată în cadrul procesului de constatare. Consideră că a fost sancționat ilegal nefiind respectată procedura contravențională și nefiind audiat martorul pe cazul dat. Indică că nu a fost respectată nici procedura legală de citare, iar la chema întocmită nu au fost anexate pozele efectuate de dânsul.

2. *Prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-2679/2024 din 19 septembrie 2024,* a fost admisă contestația depusă de contravenientul MANOLI Radu, împotriva deciziei emise în cadrul procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 450122 din 08.07.2024, întocmit în baza art.242 alin.(1) Cod contravențional și a fost anulată decizia de sancționare.

A fost încetat procesul contravențional în privința lui MANOLI Radu, prin care a fost recunoscut vinovat comiterea contravenției prevăzute de art.242 alin.(1) Cod contravențional, din motiv că nu există faptul contravenției..

3. *Nefiind de acord cu Hotărârea instanței de fond, agentul constatator Eugeniu ROTUNDU din cadrul Serviciului documentare accidente rutiere al SST și CR al Direcției de Poliție mun. Chișinău, a declarat recurs în termenul legal, prin care solicită admiterea recursului, casarea Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-2679/2024 din 19 septembrie 2024*, *cu remiterea cauzei spre rejudecare într-un alt complet de judecată.*

În motivarea recursului agentul constatator a menționat că, hotărârea instanței de fond este neîntemeiată și a fost pronunțată cu încălcarea normelor de drept, întrucât nu conține o motivare clară și obiectivă cu privire la anularea procesului-verbal. Recurentul arată că procesul-verbal a fost întocmit în baza probelor administrate în cauza contravențională, care ar demonstra că Radu MANOLI a încălcat prevederile Regulamentului circulației rutiere.

Potrivit recurentului, Radu MANOLI, conducând automobilul de model Renault, a schimbat direcția de deplasare fără a manifesta prudență și fără a se asigura, intrând în coliziune cu automobilul ***** care circula regulamentar pe banda din stânga. Se invocă faptul că locul impactului, consemnat în schița accidentului și confirmat prin semnăturile participanților, demonstrează că vehiculul Renault a pătruns pe banda ocupată de ***** fără a acorda prioritate de trecere.

De asemenea, recurentul susține că instanța de fond a analizat cauza în mod selectiv, acordând relevanță doar declarațiilor lui Radu MANOLI și ale unui martor aflat în același autovehicul, fără a examina și aprecia ansamblul probelor administrate în dosarul contravențional. În opinia sa, instanța nu a explicat în mod convingător de ce a concluzionat că în acțiunile lui Radu MANOLI lipsesc elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art.242 alin.(1) Cod contravențional și nici de ce a apreciat că nu există faptul contravenției.

4. ***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

În conformitate cu art.3 alin.(1) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

În conform art.471 alin.(1) Cod contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

La judecarea recursului, Colegiul penal reieșind din modificările operate prin Legea nr.245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional", în vigoare din 22.08.2023), în temeiul art.447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr.245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional", în vigoare din 22.08.2023), Colegiul Penal a dispus examinarea cauzei penale în ordine de recurs, în lipsa părților, fiindu-le comunicat acestora despre data, ora și locul examinării cauzei penale și cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Fiind notificate de către instanța de recurs părțile la proces, în conformitate cu art.471 alin.(2) Cod contravențional, agentul constatator, și contravenientul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

5. Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor administrate și cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia *de a admite recursul declarat de agentul constatator Eugeniu ROTUNDU împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-2679/2024 din 19 septembrie 2024*, *cu casarea integrală a hotărârii și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond, în alt complet de judecată, din considerentele ce succed.*

6. În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod contravențional, *după examinarea recursului, instanța de recurs admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, și dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a*

*constatat încălcări ale prevederilor art.33-35 Cod de procedură penală aplicate corespunzător.*

Conform art.466 Cod contravențional, hotărârile judecătorești contravenționale pot fi atacate cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, în următoarele temeiuri: *d) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde dispozitivului pronunțat după deliberare.*

Colegiul penal reține, că la judecarea cauzei instanța de fond nu a ținut cont de cerințele art.458 Cod contravențional, care prevede că la examinarea cauzei contravenționale instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei precum şi alte circumstanțe ce au importanță la examinarea cauzei, adică să examineze cauza sub toate aspectele, complet şi obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil şi la apărare. Or, studiind materialele prezentate în coroborarea cu hotărârea primei instanțe, se constată, că instanța de judecată a examinat cauza superficial şi unilateral fără a da o apreciere obiectivă probelor din dosar.

Reieșind din prevederile art.6 al CEDO, pronunțarea de către instanțele de judecată a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligația instanței de judecată de a se expune în hotărârile emise asupra tuturor cerințelor pricinii, precum şi asupra argumentelor invocate de către intimat întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz, 26). În sensul art.6 alin.(1) al Convenției, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care își întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanțele de judecată să motiveze nu doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii şi să nu se mulțumească de a proba pur şi simplu concluziile uneia dintre părți.

În temeiul prevederilor art.462 alin.(1) Cod contravențional, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată*.

În continuare Colegiul relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală", în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei*, hotărâre din 01.02.2005, §35 și *Anghel contra României*, hotărâre din 04.10.2007, §52, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Conform prevederilor art.8 alin.(2) Cod contravențional, *este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârşit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională*. În temeiul prevederilor art.10 Cod contravențional, *constituie contravenție fapta - acțiunea sau inacțiunea - ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârşita cu vinovăție, care atentează la valorile sociale*

*ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancțiune contravențională.*

În corespundere cu prevederile art.440 alin.(1) Cod contravențional, *constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.*

Conform prevederilor art.442 alin.(1) Cod contravențional, *procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.*

Astfel, calificarea faptei constituie stabilirea caracterului acesteia, încadrarea în textul de lege care o prevede şi o sancționează şi determinarea în fapta comisă, a condițiilor cerute de norma de incriminare pentru existenta acestei fapte.

7. În fapt, reieșind din materialele cauzei Colegiul penal reține că, prin procesul-verbal cu privire la contravenție, s-a constatat că la 08.07.2024, ora 10:00, MANOLI Radu, deplasându-se cu a/m de model**********, nu a manifestat prudență sporită la trafic, astfel în momentul schimbării direcției de mers, nu s-a asigurat că această manevră va fi executată în siguranță, ca rezultat a tamponat vehiculul de model BMW cu n/î *****condus de cetățeanul MALEARENCO Artemie.

Procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 450122 din 08.07.2024 a fost întocmit de către agentul constatator, inspectorul Eugeniu ROTUNDU din cadrul SDAR al SST și CR al Direcției de Poliție mun. Chișinău, în lipsa cet. MANOLI Radu, în prezența martorului asistent TOMA Parascovia *****(a se vedea f.d. 15).

Prin decizia agentului constatator în persoana lui Eugeniu ROTUNDU, din aceeași dată (08.07.2024) în privința lui MANOLI Radu s-a aplicat sancțiunea amenzii în mărime de 18 (optsprezece) unități convenționale, ceea ce constituie 900 (nouă sute) lei, cu aplicarea a 5 (cinci) puncte de penalizare.

Acțiunile lui MANOLI Radu au fost calificate potrivit contravenției prevăzută la art.242 alin.(1) Cod contravențional și anume: „*încălcarea de către conducătorul de vehicul a regulilor de circulație rutieră soldată cu deteriorarea neînsemnată a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri ori cu cauzarea de vătămări corporale neînsemnate victimei*.

Drept consecință, instanța de fond, concluzionând că agentul constatator a întocmit procesul verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 450122 din 08.07.2024 cu încălcarea prevederilor art.443, a anulat procesul verbal cu privire la contravenție și încetat procesul contravențional, intentat în privința lui MANOLI Radu, dat fiind faptul că agentul constatator nu a depus diligență maximă în acumularea probelor care să demonstreze vinovăția contravenientului.

8. Astfel, Colegiul penal lecturând textul hotărârii recurate, în raport cu circumstanțele faptice stabilite mai sus şi ținând cont de prevederile legale aplicabile în speță, menționează

că, instanța de fond nu a dat o apreciere cumulului de probe și nu a ținut cont de cerințele art.457-458 Cod contravențional, care prevăd examinarea contravenției sub toate aspectele, complet și obiectiv, clarificând circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

Potrivit prevederilor art.458 alin.(1) Cod contravențional, *examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenției imputate; b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.*

Se subliniază că, CtEDO, în speța *Luka contra României* a evidențiat că art.6 implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părțile au fost ascultate și să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției. Altfel spus, art.6 îi atribuie „instanței" obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument *(Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, pct.19-20, pct.59 și 61)*. Curtea evidențiază că trebuie să se țină seama de relevanța și incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei *(Jahnke și Lenoble împotriva Franței (dec.), nr.40490/98 și Dima împotriva României, 16.11.2006)*.

Potrivit prevederilor art.425 Cod contravențional, *(1) Probele sînt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției şi la cunoaşterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. (2) În calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziție, procesul-verbal privind cercetarea la fața locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, declarațiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză. (3) Aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluționeze cauza contravențională, potrivit convingerii sale pe care şi-a format-o cercetând toate probele administrate în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei şi călăuzindu-se de lege. (4) Nici o probă nu are valoare prestabilită. (5) Sânt admisibile probele pertinente, concludente şi utile, administrate în conformitate cu prezentul cod. (6) Nu pot fi admise ca probe datele care au fost obținute: a) prin violenta, amenințări sau prin alte mijloace de constrângere; b) prin metode ce contravin prevederilor științifice; c) prin încălcarea esențială a drepturilor şi libertăților constituționale ale persoanei, inclusiv a dreptului la apărare sau a dreptului la interpret/traducător. (6/1) În cazul contravențiilor date în competenta organelor de control de stat al activității de întreprinzător şi cea a organelor Ministerului Afacerilor Interne nu se permite ridicarea de obiecte, documente, dispozitive de*

*stocare a datelor dacă ridicarea acestora stopează activitatea economică a persoanei. În cazul dat se purcede la efectuarea de copii şi de înregistrări foto sau video de pe documente şi dispozitive de stocare a datelor, pot fi inspectate, măsurate sau prelevate mostre din acestea, care constituie mijloc material de probă. (6/2) Copiile se realizează cu ajutorul mijloacelor tehnice şi al procedurilor adecvate, de natură să asigure integritatea informațiilor conținute de acestea, şi de un specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare sau, după caz, din afara acestora. (6/3) În cazul prevăzut la alin.(6/1), când este imposibilă efectuarea copiilor şi a înregistrărilor foto sau video de pe documente şi dispozitive de stocare a datelor ori posesorul acestora nu permite sau obstrucționează efectuarea acestor acțiuni, agentul constatator le ridică în scopul efectuării copiilor şi înregistrărilor foto sau video, stocării datelor, inspectării, măsurării sau prelevării de mostre, indicând în procesul-verbal întocmit elementele de individualizare a fiecărui obiect, document sau dispozitiv de stocare a datelor. Obiectele, documentele sau dispozitivele de stocare a datelor se restituie de către agentul constatator sau de autoritatea competentă de soluționarea cauzei contravenționale în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de 3 zile lucrătoare din momentul ridicării acestora. (7) Procesului contravențional, în partea ce ține de declarații, se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la mijloacele de probă şi la procedeele probatorii, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod.*

9. Colegiul penal, analizând hotărârea contestată, constată că instanța de fond nu a motivat în mod riguros soluția de încetare a procesului contravențional, omițând să examineze și să ia în considerare toate circumstanțele relevante ale cauzei. O astfel de motivare lacunară contravine cerințelor de fond ale unei hotărâri judecătorești și afectează legalitatea și temeinicia soluției pronunțate.

Colegiul consideră că instanța de fond a încetat procesul contravențional din motive formale, fără a ține cont de toate circumstanțele cauzei, or, la materialele cauzei în susținerea acuzației aduse, de către agentul constatator a acumulat și anexat următoarele probe care vin în confirmarea învinuirii aduse și anume:

- *procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 450122 din 08.07.2024* întocmit de inspectorul Eugeniu ROTUNDU din cadrul SDAR al SST și CR al Direcției de Poliție mun. Chișinău;

- *schița accidentului rutier din 10.05.2024 cu planșa fotografică ( f.d. 17-18)*;

- *procesul verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 10.05.2024( f.d. 16)*;

- *act de efectuare a testării alcoolscopice cu mijlocul tehnic omologat şi verificat din 10.05.2024 ( f.d. 20-21)*;

- *declarațiile contravenientului MANOLI Radu ( f.d. 22);*

- *declarațiile victimei MALEARENCOARTEMIE ( f.d. 24);*

Prin urmare, Colegiul consideră prematură concluzia instanței de fond privind inexistența faptului contravenției, întrucât aceasta a fost pronunțată fără analiza tuturor probelor administrate în cauză. Existența procesului-verbal cu privire la contravenție, a schiței accidentului rutier, a procesului-verbal de cercetare la fața locului, precum și a declarațiilor participanților la eveniment impunea examinarea acestora în ansamblu, în

condițiile art.425 și art.458 Cod contravențional, înainte de a se concluziona asupra existenței sau inexistenței faptei contravenționale.

10. Concomitent, se atestă că agentul constatator a descris în conținutul actelor contestate fapta contravențională, însă urma ca instanța de judecată să constate dacă învinuirea a fost formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită contravenientului să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite.

Colegiul notează că la rubrica „ *prin ce a comis contravenția prevăzută la art. ”* este indicat încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției, prin urmare instanța de fond urma să constate dacă, mențiunile date pun la îndoială temeinicia și legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție și influențează în mod decisiv fondul cauzei.

De menționat că procesul-verbal de constatare și a contravenției este un act administrativ cu caracter individual și se va bucura de prezumția de veridicitate aplicabilă actelor administrative, în măsura în care a fost întocmit legal. *Din examinarea actelor dosarului nu rezultă, la această etapă procesuală, încălcări evidente ale cerințelor imperative prevăzute de art.443 și art.445 Cod contravențional care, prin ele însele, să atragă nulitatea procesului-verbal. Aprecierea definitivă asupra legalității și temeiniciei acestuia urmează a fi realizată de instanța de fond în cadrul rejudecării cauzei, prin examinarea tuturor probelor administrate.*

Cu precădere la caz, instanța de recurs precizează că legea contravențională prevede redactarea într-o anumită forma *„ad validitatem”* a procesului-verbal cu privire la contravenție reieșind din prevederile art.443 Cod contravențional, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmită, iar în acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art.443 Cod contravențional sunt impuse și prin prisma art.445 Cod contravențional.

Concomitent, se atestă că agentul constatator a descris în conținutul actelor contestate fapta contravențională, formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită contravenientului să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. Astfel, analizând procesul-verbal cu privire la contravenție, Colegiul nu a constatat careva încălcări care ar rezulta în necesitatea anulării acestora iar forța probantă a lor nu a fost înlăturată, în privința cărora se atestă o prezumție de legalitate și temeinicie instituită de lege în favoarea sa.

Sub aspectul temeiniciei procesului-verbal și a deciziei contestate, instanța evidențiază că forța probantă a acestora în cauzele contravenționale este lăsată la latitudinea fiecărui sistem de drept, putându-se reglementa importanța fiecărui mijloc de probă, însă instanța are obligația de a respecta caracterul echitabil al procedurii în ansamblu atunci când administrează și apreciază probatoriul (cauza Bosoni împotriva Franței, hotărârea din 7 iunie 1999).

Concomitent, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că articolul 6 § 1 din Convenție garantează dreptul la un proces echitabil, însă acesta nu stabilește reguli precise privind admisibilitatea probelor (a se vedea, de exemplu, *Schenk împotriva Elveției, 12 iulie*

*1988, § 46 și Lhermitte împotriva Belgiei [MC], 29 noiembrie 2016, § 83*), iar prin urmare, întrebarea la care trebuie să se răspundă este dacă procedura în ansamblu a avut un caracter echitabil (*Svetina împotriva Sloveniei, 22 mai 2018, § 43*).

Aceste principii impun instanței de fond obligația de a examina toate probele administrate, de a permite părților să își exercite efectiv drepturile procesuale și de a motiva concluziile la care ajunge în urma aprecierii întregului material probator.

Astfel, Colegiul penal constată că hotărârea instanței de fond nu reflectă o analiză completă și efectivă a tuturor circumstanțelor relevante ale cauzei și nici o apreciere coroborată a probelor administrate. Deși instanța a reținut că agentul constatator nu a prezentat probe suficiente pentru dovedirea vinovăției contravenientului, materialele dosarului conțin procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de cercetare la fața locului, schița accidentului rutier, planșa fotografică și declarațiile participanților la eveniment, probe asupra cărora instanța nu s-a pronunțat în mod individual și în ansamblu, în conformitate cu prevederile art.425 și art.458 Cod contravențional. În aceste condiții, concluzia privind inexistența faptului contravenției apare ca insuficient motivată, ceea ce atrage incidența art.466 lit.d) și art.473 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod contravențional și justifică casarea hotărârii cu remiterea cauzei spre rejudecare într-un alt complet de judecată.

11. În continuare, Colegiul penal consideră necesară analiza elementelor constitutive ale contravenției prevăzute de art.242 alin.(1) Cod contravențional, întrucât legalitatea și temeinicia hotărârii atacate nu pot fi apreciate în lipsa verificării existenței indiciilor obiective și subiective ale faptei imputate contravenientului.

Potrivit art.242 alin.(1) Cod contravențional, constituie contravenție *încălcarea de către conducătorul de vehicul a regulilor de circulație rutieră soldată cu deteriorarea neînsemnată a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri ori cu cauzarea de vătămări corporale neînsemnate victimei.*

Colegiul reține că dispoziția normei contravenționale are caracter de normă de blanchetă**,** întrucât pentru determinarea conduitei ilicite aceasta face trimitere la normele Regulamentului circulației rutiere, care stabilesc obligațiile concrete ale conducătorului de vehicul.

În speță, agentul constatator a reținut încălcarea de către contravenient a prevederilor pct.39 subpct.1 și pct.45 subpct.1) și 2) din Regulamentul circulației rutiere.

Astfel, potrivit pct.39 subpct.1) din Regulament, *înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic.*

De asemenea, potrivit pct.45 din Regulament, *conducătorul este obligat să conducă vehiculul ținând permanent seama de starea traficului și de împrejurările concrete ale circulației, iar în cazul apariției unui obstacol în limita vizibilității este obligat să reducă viteza ori să oprească vehiculul, dacă aceasta este necesar pentru evitarea producerii unui accident rutier.*

Sub aspectul *obiectului juridic*, contravenția prevăzută de art.242 alin.(1) Cod contravențional ocrotește relațiile sociale privind siguranța circulației rutiere și patrimoniul participanților la trafic.

Sub aspectul *laturii obiective*, aceasta constă în încălcarea unei reguli de circulație rutieră, urmată de producerea unei consecințe prejudiciabile constând în deteriorarea neînsemnată a vehiculelor sau a altor bunuri, între faptă și rezultat urmând să existe legătură de cauzalitate.

Din materialele cauzei contravenționale rezultă că agentul constatator a reținut că MANOLI Radu, conducând automobilul de model***** cu numărul de înmatriculare *****, în momentul schimbării direcției de mers nu s-a asigurat că manevra poate fi efectuată în condiții de siguranță, tamponând automobilul de model *****, cu numărul de înmatriculare*****condus de MALEARENCO Artemie.

În susținerea acestei constatări, la dosarul contravențional au fost anexate procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de cercetare la fața locului, schița accidentului rutier, planșa fotografică, precum și declarațiile participanților la accident, toate acestea constituind mijloace de probă în sensul art.425 Cod contravențional.

În mod deosebit, *Colegiul reține că planșele fotografice anexate la materialele cauzei contravenționale relevă poziția vehiculelor imediat după producerea impactului și avariile produse acestora.* Din examinarea acestora rezultă că *autoturismul de model***** cu numărul de înmatriculare *****, condus de MANOLI Radu, a intrat în contact cu partea frontal-laterală a autoturismului *****, cu numărul de înmatriculare*****în timpul efectuării manevrei de schimbare a direcției de mers, circumstanță care, cel puțin la nivelul unei aparențe probatorii, este compatibilă cu ipoteza reținută de agentul constatator privind neasigurarea efectuării manevrei în condiții de siguranță.*

Totodată, schița accidentului rutier și procesul-verbal de cercetare la fața locului constituie mijloace de probă care trebuiau analizate în coroborare cu planșele fotografice și cu declarațiile participanților, pentru a se stabili mecanismul producerii accidentului și dacă acesta confirmă ori infirmă încălcarea regulilor de circulație imputate contravenientului.

În ceea ce privește *subiectul contravenției*, acesta este unul special, fiind reprezentat de conducătorul vehiculului implicat în trafic, condiție care, în prezenta cauză, nu este contestată.

Sub aspectul *laturii subiective*, contravenția prevăzută de art.242 alin.(1) Cod contravențional poate fi săvârșită din imprudență, prin neglijență sau ușurință, constând în nerespectarea obligației de a manifesta prudență sporită și de a verifica posibilitatea executării în siguranță a manevrei intenționate.

În aceste condiții, Colegiul constată că materialele dosarului conțin probe pertinente și concludente care impuneau verificarea existenței tuturor elementelor constitutive ale contravenției imputate și aprecierea lor în ansamblu, iar nu în mod izolat. Or, concluzia instanței de fond privind inexistența faptului contravenției a fost formulată fără o analiză efectivă a acestor mijloace de probă și fără expunerea unor argumente suficiente care să justifice înlăturarea valorii lor probatorii.

Prin urmare, instanța de fond urma să stabilească, în urma unei examinări complete și contradictorii a întregului material probator, dacă manevra efectuată de conducătorul autoturismului Renault Kongo a fost executată cu respectarea obligațiilor prevăzute de pct.39 și pct.45 din Regulamentul circulației rutiere și dacă între conduita acestuia și producerea

accidentului rutier există raportul de cauzalitate necesar pentru întrunirea elementelor constitutive ale contravenției prevăzute de art.242 alin.(1) Cod contravențional.

Colegiul penal nu poate reține ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond potrivit căreia versiunea expusă de contravenient ar fi fost pe deplin dovedită, iar faptul contravenției ar lipsi.

Astfel, din considerentele hotărârii atacate rezultă că prima instanță a reținut că declarațiile contravenientului și ale martorului MANOLI Liubovi sunt confirmate de procesul-verbal de cercetare la fața locului și de planșele fotografice, apreciind că victima ar fi pătruns peste marcajul longitudinal continuu și ar fi tamponat autoturismul condus de contravenient. În baza acestei concluzii, instanța a apreciat că versiunea victimei nu este coroborată cu alte probe și a dispus încetarea procesului contravențional pentru lipsa faptului contravenției.

Colegiul constată însă că o asemenea concluzie a fost formulată în mod declarativ, fără ca instanța de fond să expună raționamentul logico-juridic care a determinat-o să acorde credibilitate unei versiuni în detrimentul celeilalte și fără să indice în ce mod fiecare probă administrată confirmă concluziile la care a ajuns.

Or, simpla enumerare a declarațiilor contravenientului și ale martorului, urmată de afirmația că acestea sunt confirmate de procesul-verbal de cercetare la fața locului și de planșele fotografice, nu echivalează cu o analiză efectivă a materialului probator. Instanța de fond nu a explicat care sunt elementele concrete desprinse din procesul-verbal de cercetare la fața locului și din planșele fotografice care demonstrează că autoturismul condus de victimă ar fi încălcat marcajul longitudinal continuu și ar fi provocat accidentul rutier.

Totodată, Colegiul observă că instanța de fond a omis să aprecieze critic faptul că susținerile contravenientului privind mecanismul producerii accidentului nu sunt confirmate prin mijloace de probă obiective și independente, acestea regăsindu-se exclusiv în propriile sale declarații și în declarațiile martorului MANOLI Liubovi. Or, declarațiile contravenientului constituie un mijloc de apărare și, prin ele însele, nu pot fundamenta concluzia privind inexistența faptului contravenției în lipsa coroborării cu alte probe administrate în cauză.

De asemenea, instanța de fond nu a ținut seama de împrejurarea că martorul MANOLI Liubovi se afla în același autoturism cu contravenientul și avea o relație de rudenie cu acesta, aspect care nu conduce, prin el însuși, la excluderea declarațiilor sale din materialul probator, însă impunea o examinare și o apreciere cu o exigență sporită a credibilității acestora, prin raportare la ansamblul probelor administrate în cauză, iar nu prin raportare la declarațiile contravenientului, pe care, în esență, le confirmă.

În acest context, instanța de fond era obligată să verifice dacă declarațiile martorului sunt susținute de probe obiective, precum procesul-verbal de cercetare la fața locului, schița accidentului rutier, planșele fotografice și celelalte înscrisuri anexate la dosar, expunând argumentele pentru care aceste mijloace de probă confirmă sau infirmă versiunea fiecăruia dintre participanții la eveniment. Or, o asemenea analiză lipsește cu desăvârșire din hotărârea recurată.

În aceste condiții, concluzia instanței de fond privind dovedirea versiunii expuse de contravenient și inexistența faptului contravenției apare ca fiind una afirmată, iar nu

demonstrată, întrucât nu este susținută printr-o evaluare completă, obiectivă și coroborată a întregului material probator administrat în cauză, astfel cum impun prevederile art.425 și art.458 Cod contravențional.

Totodată, instanța nu a efectuat o analiză comparativă a tuturor probelor administrate în cauză, limitându-se la preluarea versiunii prezentate de contravenient, fără a expune motivele pentru care a înlăturat valoarea probatorie a procesului-verbal cu privire la contravenție, a schiței accidentului rutier, a declarațiilor victimei și a celorlalte înscrisuri întocmite de agentul constatator.

Mai mult, deși instanța a reținut că versiunea victimei nu este susținută de alte probe, aceasta nu a indicat care sunt probele pe care le-a analizat în acest sens și nici nu a explicat de ce procesul-verbal cu privire la contravenție, schița accidentului rutier, planșa fotografică și procesul-verbal de cercetare la fața locului nu ar confirma împrejurările consemnate de agentul constatator.

În același timp, Colegiul observă că planșele fotografice și schița accidentului rutier reprezintă mijloace de probă obiective, care trebuiau analizate în coroborare cu poziția finală a vehiculelor, urmele de impact și avariile constatate, precum și cu declarațiile tuturor participanților la eveniment. Or, hotărârea recurată nu conține o asemenea analiză, instanța rezumându-se la o concluzie potrivit căreia aceste probe ar confirma versiunea contravenientului, fără a demonstra în ce constă această confirmare.

12. Prin urmare, Colegiul constată că hotărârea instanței de fond nu întrunește exigențele de motivare prevăzute de art.462 Cod contravențional și de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, întrucât nu permite verificarea raționamentului care a stat la baza soluției pronunțate. În lipsa unei analize complete, obiective și coroborate a tuturor probelor administrate, concluzia privind inexistența faptului contravenției apare ca fiind insuficient motivată și prematură, ceea ce impune casarea hotărârii și remiterea cauzei spre rejudecare, în vederea efectuării unei cercetări judecătorești conforme exigențelor art.425, art.458 și art.462 Cod contravențional.

Instanța de recurs conchide că instanța de fond nu a ținut cont de toate circumstanțele invocate de participanții la proces și nu a dat răspuns argumentelor esențiale formulate de aceștia, ceea ce a determinat pronunțarea unei hotărâri insuficient motivate. La modul concret, Colegiul reține că instanța de fond nu a elucidat pe deplin circumstanțele producerii accidentului rutier și nu a efectuat o apreciere completă, obiectivă și coroborată a materialului probator administrat în cauză, limitându-se la preluarea versiunii expuse de contravenient, fără a expune argumentele de fapt și de drept care justifică înlăturarea probelor administrate de agentul constatator.

Din perspectiva legislației și a practicii judiciare naționale, verificarea probelor presupune analiza fiecărei probe în parte, coroborarea acesteia cu celelalte mijloace de probă și verificarea aptitudinii sale de a confirma sau infirma circumstanțele relevante ale cauzei. Aprecierea probelor nu poate fi redusă la simpla enumerare a acestora sau la preluarea concluziilor uneia dintre părți, ci presupune un examen critic al întregului material probator. În acest sens, într-o hotărâre judecătorească nu este suficientă indicarea probelor administrate, ci instanța este obligată să expună conținutul relevant al acestora, să analizeze legătura dintre ele și să motiveze de ce acordă credibilitate unor probe și înlătură altele.

Numai o asemenea analiză permite verificarea legalității și temeiniciei soluției pronunțate. Or, în prezenta cauză, instanța de fond nu a explicat din ce considerente a acordat forță probantă declarațiilor contravenientului și ale martorului MANOLI Liubovi, fără a le confrunta cu celelalte mijloace de probă administrate, respectiv procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de cercetare la fața locului, schița accidentului rutier, planșele fotografice și declarațiile victimei.

Mai mult, instanța nu a motivat de ce a considerat că planșele fotografice și procesul-verbal de cercetare la fața locului confirmă exclusiv versiunea contravenientului și nici nu a indicat elementele obiective desprinse din aceste mijloace de probă care să conducă la concluzia că accidentul rutier s-a produs în modalitatea reținută de aceasta. O asemenea motivare nu permite verificarea raționamentului instanței și nu corespunde exigențelor prevăzute de art.462 Cod contravențional.

Totodată, Colegiul reține că împrejurările producerii accidentului rutier prezentau un grad sporit de complexitate, existând versiuni contradictorii ale participanților la eveniment. În asemenea situație, instanța de fond era obligată să examineze în mod riguros fiecare mijloc de probă, să stabilească valoarea probatorie a acestuia și să explice motivele pentru care a preferat o anumită versiune a faptelor. Or, hotărârea recurată nu conține o asemenea analiză.

În același timp, faptul că instanța a constatat eventuale deficiențe în activitatea agentului constatator nu o exonera de obligația de a examina cauza sub toate aspectele prevăzute de art.458 Cod contravențional. Instanța dispunea de toate prerogativele procesuale pentru a administra probe suplimentare, pentru a solicita explicații participanților ori pentru a dispune alte măsuri necesare stabilirii adevărului, cu respectarea principiului contradictorialității și a dreptului la apărare.

Colegiul subliniază că rolul activ al instanței în materia contravențională nu se limitează la verificarea formală a legalității procesului-verbal, ci presupune stabilirea caracterului veridic al contravenției imputate, aprecierea tuturor probelor administrate și pronunțarea unei hotărâri motivate, întemeiate pe ansamblul materialului probator. În cauza de față, instanța de fond a dispus anularea procesului-verbal și încetarea procesului contravențional fără a efectua această analiză, soluția fiind fundamentată preponderent pe declarațiile contravenientului și ale martorului indicat de acesta, fără o evaluare critică a credibilității acestora prin raportare la celelalte probe existente la dosar.

13. Potrivit art.6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, obligația de motivare a hotărârilor judecătorești constituie o componentă esențială a dreptului la un proces echitabil. Aceasta presupune ca instanța să răspundă argumentelor esențiale invocate de părți și să expună într-o manieră clară și inteligibilă raționamentul care a condus la soluția adoptată. În lipsa unei asemenea motivări, controlul judiciar exercitat de instanța superioară devine iluzoriu. În aceste condiții, Colegiul penal concluzionează că hotărârea instanței de fond este afectată de deficiențe esențiale de motivare și de apreciere a probelor, care nu pot fi înlăturate în calea de atac a recursului, motiv pentru care se impune casarea acesteia și remiterea cauzei spre rejudecare într-un alt complet de judecată, în vederea examinării complete, obiective și contradictorii a tuturor circumstanțelor relevante ale cauzei și pronunțării unei hotărâri legale, întemeiate și motivate.

În concluzie, Colegiul penal constată că soluția instanței de fond de încetare a procesului contravențional este neîntemeiată, fiind adoptată în urma unei analize incomplete și selective a materialului probator administrat în cauză și cu aplicarea eronată a normelor de drept incidente.

Materialele dosarului contravențional conțin un ansamblu de mijloace de probă – procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de cercetare la fața locului, schița accidentului rutier, planșele fotografice, declarațiile participanților la accident și celelalte înscrisuri anexate – care impuneau examinarea lor în mod coroborat și aprecierea acestora potrivit dispozițiilor art.425 și art.458 Cod contravențional, înainte de a se concluziona asupra existenței ori inexistenței faptului contravenției.

Cu toate acestea, instanța de fond a soluționat cauza fără a cerceta în mod complet și obiectiv circumstanțele de fapt și de drept relevante, omițând să analizeze în ansamblu toate probele administrate și fără a expune argumentele pentru care a înlăturat valoarea probatorie a mijloacelor de probă administrate de agentul constatator.

În acest context, Colegiul constată că instanța de fond nu a respectat exigențele prevăzute de art.458 și art.462 Cod contravențional, care impun examinarea cauzei sub toate aspectele și pronunțarea unei hotărâri legale, întemeiate și motivate.

Totodată, din conținutul hotărârii recurate rezultă că instanța nu a efectuat o analiză individuală și coroborată a fiecărui mijloc de probă și nici nu a indicat motivele pentru care a acordat credibilitate unor probe și a înlăturat altele. Or, simpla enumerare a probelor administrate și enunțarea unei concluzii nu poate suplini obligația instanței de a expune raționamentul logico-juridic care a fundamentat soluția pronunțată.

În aceeași ordine de idei, instanța de fond nu a explicat din ce considerente a reținut ca fiind veridică versiunea expusă de contravenient și de martor, în detrimentul celorlalte probe administrate în cauză și al constatărilor agentului constatator, deși existența unor versiuni contradictorii impunea o examinare critică și comparativă a întregului material probator.

Prin urmare, concluziile instanței de fond nu sunt susținute de o analiză completă și coerentă a probelor, ceea ce face imposibilă verificarea legalității și temeiniciei hotărârii în calea de atac. Aceste deficiențe contravin cerințelor art.6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului privind dreptul la un proces echitabil. Potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, obligația instanțelor de a-și motiva hotărârile reprezintă o garanție esențială împotriva arbitrariului și permite părților să cunoască motivele pentru care argumentele lor au fost admise sau respinse, precum și exercitarea efectivă a controlului judiciar (*Ruiz Torija împotriva Spaniei, Hiro Balani împotriva Spaniei, Fomin împotriva Moldovei și Hirvisaari împotriva Finlandei*).

În consecință, Colegiul penal apreciază că hotărârea atacată a fost pronunțată cu încălcarea normelor de procedură privind aprecierea probelor și motivarea hotărârii judecătorești, vicii care nu pot fi înlăturate în procedura recursului și care impun casarea acesteia, cu remiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță, însă într-un alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de fond urmează să respecte exigențele prevăzute de art.458 Cod contravențional, să examineze cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, să administreze, dacă va considera necesar, probe suplimentare și să efectueze o apreciere

completă, obiectivă și coroborată a tuturor mijloacelor de probă administrate, expunând într-o manieră clară și convingătoare motivele care justifică soluția ce va fi pronunțată.

Subsecvent celor enunțate, din considerentele menționate supra şi având în vedere faptul că prima instanță nu a constatat şi nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, ținând cont de faptul că încălcarea normelor de drept ce a dus la soluționarea eronată a pricinii nu poate fi corectată în instanța de recurs, iar acest fapt constituie temei de remitere a pricinii la rejudecare în prima instanță, Colegiul Penal consideră necesar de a admite recursul declarat de către agentul constatator Eugeniu ROTUNDU, a casa Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-2679/2024 din 19 septembrie 2024 şi a remite cauza respectivă la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

14. Conducându-se de prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit.c), 474 Cod contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

**D E C I D E :**

***Se admite*** recursul declarat de agentul constatator Eugeniu ROTUNDU.

***Se casează*** integral Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.5r-2679/2024 din 19 septembrie 2024, în cauza contravențională intentată prin Procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 450122 din 08.07.2024, adoptate în privința lui **MANOLI Radu** în temeiul art.242 alin.(1) Cod contravențional, și se remite cauza în vederea rejudecării în prima instanță, într-un alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

**Preşedintele şedinței,**
**Judecătorul** **Andrei CAZACICOV**

**Judecătorii** **Mihail PROCA**

**Vitalie BUDECI**